Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 209. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ЛИСТОПАДА 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 2, 1983 No. 209. VOL. XC.

ВІДБУВСЯ ХУІ КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

Союзівка (О.К.). — Тут на оселі УНСоюзу відбувся в суботу і неділю, 22-го і 23-го жовтня ц.р., ХУІ Крайовий Пластовий З'їзд з участю 192 делегатів, які репрезентували 222 голоси.

З'їзд відкрила голова КПС пл. сен. Евстахія Гойдиш, запрошуючи до почесної президії Начального Пластуна, пл. сен. Юрія Старосольського, капеляна КПС о. крилошанина Богдана Смика, голову Головної Пластової Ради пл. сен. Тараса Дурбака і голову Головної Пластової Булави пл. сен. Любомира Романкова. Отець Б. Смик відмовив зладжену на цю інтенцію відповідну молитву, а присутні відспівали пластовий гимн. Зворушливим для всіх присутніх моментом було відчитання довгої листи померлих в останніх двох роках друзів-пластунів, в пам'ять яких юнаки із Пластової Станиці в Кергонксоні зложили на сцені вінок, а юнак Ігор Кобрин з Ню Йорку заграв на ґрубці пластове „На добраніч".

Перед діловим початком нарад, якими проводила президія із пл. сен. Володимиром Базарком, як предсідником, о. Б. Смик перечитав привіти і благословення від Патріярха Йосифа, Митрополита УПЦ Мстислава і Митрополита УКЦ Стефана. Усі три привіти були сповнені щирими побажаннями для Українського Пласту в ЗСА як важливої виховної організації української молоді.

Учасники З'їзду з увагою заслухали Начального Пластуна пл. сен. Ю. Старосольського, який у своєму слові до присутніх підкреслив також важливу ролю пластової організації, що після 70 років її заснування виказує далі силу, многогранну діяльність і з'єднує молодь з усіх континентів у дружню пластову сім'ю.

В перебігу ділових нарад учасники З'їзду заслухали додаткового усного звіту голови пл. сен. Е. Гойдиш і обрали комісії: номінаційну під проводом пл. сен. Ореста Гаврилюка, верифікаційну очолювану пл. сен. Віктором Яворським, виховні під проводом пл. сен. Дарії Голубець і ст. пл. Катрусі Богачевської-Гарасевич, господарську під проводом пл. сен. Дмитра Косовича і резолюційну, що її очолила пл. сен. Лариса Онишкевич.

Після короткої дискусії на внесення голови Крайової Пластової Ради пл. сен. Ігора Сохана уділено уступаючій управі абсолюторію, а дальші наради З'їзду відбувалися у комісіях аж до спільної вечері в суботу увечері. Святочною вечерою вела в інакший, як прийнято, спосіб пл. сен. Ольга Кузьмович, надаючи їй характер пластової ватри з відповідною настроєвою програмою і зб'эним співанням пластових пісень. Одиноке усне привітання зложив присутній на вечері представник Крайової Управи СУМА, заступник голови, Осип Рожка, який в палких словах представив спільні завдання обидвох молодечих організацій. Його, як також д-ра Романа Микитовича, голову НТШ в Австралії, що прибув на вечерю в товаристві пластуна-сеніора, а рівночасно голови НТШ в ЗСА д-ра Ярослава Падоха, привітали пластуни тепло.

(Закінчення на стор. 4)

65-ті РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

Дітройт, Миш. — В неділю, 6-го листопада ц.р., о год. 3:30 по полудні, тут в залі Сентер Лайн середньої школи, при 6775 Е. Мілл ровд, Сентер Лайн, Миш., відбудеться святочне відзначення 65-их Роковин Листопадового Зриву. Доповідь виголосить о. д-р Севастіян Сабол, ЧСВВ, а вокально-мистецьку частину виконають: мішаний хор середньої школи НЗПДМ під дириґентурою Ляриси Стасів-Гнатюк, меццо - сопрано, Христина Липецька при фортепіяновому супроводі Марії Лісовської, Ліда Кучер — деклямація. Чистий дохід призначений на закуп будинку для середньої школи НЗПДМ. Вступи — 5 і 3 доляри. Свято організує Український Конгресовий Комітет Америки — Метрополітальний Відділ.

АНСАМБЛЬ „ЯТРАНЬ" ВЛАДА СССР ВИСЛАЛА ДО АФГАНІСТАНУ

Гельсінкі, Фінляндія (УІС „Смолоскип"). — З України дійшла сюди потрясаюча вістка, що уряд СССР вислав до Афганістану один з найкращих українських мистецьких ансамблів „Ятрань". Невідомо, як довго „Ятрань" буде в Афганістані.

Співробітник „Смолоскипу, який тепер перебуває в Европі, зумів негайно після отримання цієї вістки сконтактуватися з представництвами деяких афганських повстанських груп на Заході. Лише одне представництвок підтвердило, що йому відомо про плянований приїзд до Кабулю якогось совєтського мистецького ансамблю і великої урядової делегації. Згідно з цим афганським джерелом, для повстанців цей запляно ваний приїзд був несподіванкою, бо місцеві совєтські війська і коляборантська афганська поліція не провели жодних заходів, щоб запевнити безпеку членам ансамблю перед можливими нападами повстанців.

У Києві стало відомо, що разом з ансамблем виїхав до Афганістану його художній керівник Анатолій М. Кривохижа. Разом з ансамблем мала виїхати велика делегація „уряду" УССР на чолі з головою ради міністрів Олександром Ляшком і новопризначеним міністром культури Юрієм О. Олиненком. Повного складу делегації не вдалося встановити, зате відомо, що ансамбль і делегація у складі понад 100 осіб мали виїхати з України у другій половині жовтня.

У Києві поширилася вістка, що звільнення міністра культури УССР С.Д. Безклубенка на початку вересня ц.р. пов'язане з його опозицією до плянової висилки „Ятраня" до Афганістану і через постійне і пляново зменшування прероґатив його міністерства. С. Безклубенко мав протестувати проти втручання міністерства культури СССР у справи і діяльність міністерства культури УССР, зокрема проти ненормальних практик, коли українські ансамблі виїздили за кордон у супроводі представників міністерства культури СССР з Москви, а не з міністерства культури Української ССР.

Український мистецький ансамбль „Ятрань" був організований у 1950-их роках у Кіровограді як самодіяльний. У 1957 році його очолив Анатолій Кривохижа і безперервно був його мистецьким керівником. Завдяки А. Кривохижі ансамбль здобув світове визнання і здобув золоту медалю на IX Всесвітньому фестивалі молоді в Болгарії і на III Міжнародному конкурсі танцю в Мадярщині. Ансамбль побував у багатьох країнах світу — в Чехо-Словаччині, Франції, Італії, ЗСА, Кубі, Канаді, Англії й інших країнах.

„Ятрань" найбільш відомий українцям на Заході з його виступів у ЗСА в 1977 році. Він виступав у Ню Йорку, Клівленді, Вашінґтоні, Балтиморі, Філядельфії й інших містах. Жоден український мистецький ансамбль не одержав стільки найвищих оцінок в американській пресі як „Ятрань" в 1977 році. Зі ЗСА ансамбль виїхав на турне до Англії. Щоб скомпромітувати українців, у Лондоні була вчинена брудна провокація проти ансамблю, через що він був передчасно відкликаний і попав у неласку. Після повороту багато найкращих членів „Ятраня" перейшли до інших ансамблів або перестали взагалі виступати. Після лондонської провокації, щоб скомпромітувати А. Кривохижу, КҐБ перекинуло закордон провокаційну вістку про нібито його смерть, що в дуже короткому часі було викрито і про що обширно писала українська преса.

Після трирічної перерви, коли ансамблеві було заборонено мати будь-які виступи, у 1980 році він виступав вперше у культурній програмі Олімпійських Ігрищ в Москві, але за кордон його далі не випускали. Поїздка ансамблю до Афганістану, це його перша поїздка поза кордони СССР після шестирічної перерви

Висилку ансамблю „Ятрань" разом з великою делеґацією „уряду" УССР до Афганістану дехто інтерпретує в Києві, як спробу уряду СССР втягнути Афганістан глибше у всесоюзну орбіту і можливо перетворити цю окуповану країну у ще одну республіку СССР.

Щоб зберегти життя членів ансамблю „Ятрань" від можливих нападів зі сторони афганських повстанців, „Смолоскип" вислав до їхніх представників у Пакістані, Франції, Англії і Вашінґтоні телеграму-апель за підписом д-ра А. Зваруна такого змісту:

„Дорогі приятелі. Ми довідалися, що совєтський уряд вислав до Афганістану українську мистецьку групу „Ятрань", яка має виступати в Кабулі й інших містах. Ця українська група не є речником совєтського уряду і не несе жадної відповідальности за брутальну інвазію і окупацію Совєтським Союзом Афганістану. Просимо Вас передати наш апель Вашим повстанцям в Афганістані, щоб вони не чинили збройних нападів на цю українську групу. Україна і Афганістан опинилися під окупацією того самого ворога. Апелюємо до Вас зберегти життя цієї української групи, яку вислали в Афганістан проти її волі".

ПАПА ОСТЕРІГАЄ ЄПИСКОПІВ ЗСА

Рим, Італія. — Папа Іван Павло II останнім часом виступав перед постійним потоком католицьких єпископів зі ЗСА до Риму, і його незмінною темою було: єпископи повинні подбати про ефективніше проповідування Католицької Церкви відносно сексуальних проблем, які американські католики всезростаюче занедбують, а навіть відкидають.

Американські єпископи, відвідуючи періодично Ватикан, зустрічалися з Папою групами і за обіднім столом та на офіційних зустрічах слухали порад Папи. Більшість того, що вони чули, відносилося до відновлення вірности церковному вченню про мораль.

Більшість єпископів погоджувалися з Папою, але були і такі, що дратувалися на згадку занепаду християнської моралі в ділянці сексуального життя в ЗСА.

Переважаюча більшість американських єпископів уважають, що така практика нагадування та недавні кроки у напрямі перевірки деяких частин американської Католицької Церкви вказують на певне напруження між Ватиканом і американським католицизмом, який виявляє всезростаючий відхід від традиційних католицьких догм моралі.

Таке враження отримали з інтерв'ю з багатьма провідними єпископами на протязі минулого місяця. Вони є частиною 300 американських католицьких єпископів, які відвідали або ще відвідають Папу цього року.

Папа Іван Павло II так само, як і деякі Папи перед ним, затривожений впливом демократичного суспільства на Церкву, яка визнає тільки ієрархічну владу.

У багатьох відношеннях постава американських католиків щодо питань сексуального життя стає випробуванням у боротьбі Папи за вдержання 50 мільйонів американських католиків, мужчин і жінок, в покірному послуху. У протилежному випадку, вважають багато офіційних осіб Ватикану, американський католицизм набуде рис свого власного характеру, стане напівавтономним.

Папа особливу увагу звертав на недопустимість штучної контролі народжень, абортів, розводів, повновних одружень та передшлюбних статевих зносин. Папа також попереджував єпископів не висвячувати жінок на священиків.

Сотні згинули в земпетрусі в Туреччині

Стамбул, Туреччина. — Великий землетрус відбувся в неділю, 30-го жовтня в східній Туреччині. Офіційні повідомлення говорять, що вже в перших годинах після землетрусу виявлено щонайменше 1,000 убитих, а понад 50 сіл були знищені повністю, і число жертв може різко збільшитися.

Землетрус стався в неділю вранці і охопив всю гірську частину країни на сході у прикордонній смузі з Іраном, Сирією та Іраком.

Темрява ночі та сильні снігопади сильно утруднюють рятівні роботи в горах. Військові частини разом з рятівними групами постійно працюють при рятуванні засипаних руїнами домів мешканців. Різке пониження температури загрожує потерпілому від землетрусу населенню гірських місцевостей, яке уціліло, але залишилсоя без даху над головою.

Стамбульська газета „Теркуман" повідомила, що, крім 50-ох сіл, потерпіли від землетрусу також міста Пазінлер, Горасан і Нарман. Лише в місті Пазінлер видобуто дотепер понад 360 вбитих, під розвалинами домів містечка Сарікаміс загинуло понад 100 осіб.

Речник місцевого уряду в Ерзрумі сказав: „В деяких із сотні найвіддаленіших сіл число жертв може бути дуже високе".

Приблизно три години перед землетрусом у Туреччині сильні підземні поштовхи прокотилися в горах Гіндукуш на кордоні Афганістану з Пакістаном, потрясаючи Ісламабадом і досягаючи Кашміру. Покищо не поступило повідомлень про жертви і руйнування в цих районах. Через 12 годин сильне потрясення пройшло по південнозахідній Японії.

ЛІБЕРАЛИ ЗДОБУЛИ ПЕРЕМОГУ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес, Арґентина. — Лідер партії середніх верств суспільства здобув перемогу в президентських виборах Арґентини, завдавши поразку професійковому пероністському об'єднанню, першу на протязі останніх 40 років.

Колишній конґресмен правник і співзасновник арґентинської постійної асамблеї прав людини Рауль Альфонсін вийшов переможцем, коли у понеділок, 31-го жовтня, були проголошені вислідн виборів, які відбулися в неділю. Як кандидат Радикального громадського союзу він розбив пророцтва навіть своїх прихильників, здобуваючи 52 відсотки голосів у порівнянні з 40 відсотками, що їх здобув пероніст Італьо Людер.

Вибори, які провела правляча військова хунта, були несподіваною поразкою для пероністів, які панували в політичному житті Арґентини від початку заснування їхньої партії в 1945 році Хуаном Домінґо Пероном.

У телевізійному інтерв'ю після виборів 56-літній Альфонсін, політика якого є лівоцентристська, заявив: „Ми входимо в новий період". У своєму виступі з приводу перемоги перед тріюмфуючими його прихильниками, які зібралися під будинком головної квартири його партії, втомлений, але щасливий переможець закликав до національної єдности.

„Ми виграли, але ми не перемогли нікого. Це тріюмф всієї Арґентини", заявив Альфонсін.

В одному із своїх перших службових розпоряджень він попросив військовиків, які правили країною майже вісім років, перенести урочистий вступ його уряду з запляновано дати 30-го січня 1984 року на початок грудня ще цього року. Військова хунта начальників трьох родів військ погодилася розглянути це питання на своєму засіданні.

Країна, якою буде правити новий президент, розбита глибокою економічною кризою. В додатку до найвищої у світі інфляції він одідичує третій найбільший борг чужоземним банкам 40 більйонів долярів.

Новий лідер Арґентини також повинен якось полагодити проблему розпачу сімей, які втратили понад 6,000 своїх членів, що зникли під час компанії військовиків проти тероризму в 1970-их роках. Сім'ї вимагають розслідування і покарання винних, але минулого місяця військова хунта проголосила сама собі амнестію.

Альфонсін, активіст руху прав людини, обіцяв скасувати згадану амнестію і допомогти сім'ям пропалих розслідувати справу. Але Альфонсін обіцяв тільки розслідувати справу і не іти далі, що могло б спровокувати новий військовий переворот.

Відбудеться пікетування совєтської місії

Ню Йорк, Н. Й. — В понеділок, 7-го листопада, о год. 5:30 вечора, коли в Совєтському Союзі і у його закордонних представництвах відзначатимуть річницю Жовтневої революції, тут, заходами молодечих і студентських організацій та Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, відбудеться антимосковська демонстрація пікетування совєтської місії, яка, як відомо, приміщується на 67-ій вулиці між 3-ою і Лексінґтон авеню.

Ціллю цієї демонстрації є пригадати вільному світові про Великий голод в Україні, штучно зорганізований Москвою в 1932-33 роках, від якого загинуло від 7 до 10 мільйонів українців, та про інші комуно-московські злочини і жорстоку русифікацію, яка якраз під теперішню пору проводиться повною силою в Україні й інших поневолених країнах.

Збірка учасників на 67-ій вулиці і Лексінґтон авеню.

Д-Р ДЖ. МЕЙС В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. (Д. І.). — Порядком продовження акції виєснення американцям злочинів Москви, місцевий Відділ Комітету Оборони Національних і Людських Прав в Україні запросив проф. Джеймса Мейса виголосить доповідь в понеділок, 7-го листопада, о 8-ій год. вечора в Джан Фішер коледжі. Вступ вільний.

Станиці Гартфорду і Ню Гейвен-Бриджпорту відзначать 40-річчя створення І-ої Дивізії

Гартфорд, Конн. (І. Т.). Заходом Ювілейного комітету станиць Гартфорду і Ню Гейвен-Бриджпорту для відзначення 40-річчя створення І-ої Української Дивізії УНА, в складі: В. Саляк, голова, І. Телюк, заступник голови, В. Пелещук, секретар, М. Павлічка, касир, П. Бойчук і Г. Юзенів, члени, в суботу, 12-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора в залі Українського Народного Дому, при 961 Ведерсфілд авеню в Гартфорді, відбудуться ювілейні святкування.

Свято розпочнеться апелем, а святочну доповідь виголосить Осип Голинський, голова КУ Братства І-ої Української Дивізії УНА.

В мистецькій частині виступить вокальний ансамбль „Намисто" з Вашінґтону, Ліда Хома з Ню Гейвен і Юзенів з Гартфорду. Програму відкриє І. Телюк, а господарем свята буде В. Саляк. Після святочної програми відбудуться стрілецькі вечерниці при звуках оркестри „Роса".

Святкування будуть попереджені відслуженням Служби Божої в намірені українського війська і соборної Панахиди за поляглих і померлих вояків І-ої УД УНА в неділю, 6-го листопада, о год. 9:30 вранці в українській церкві св. Архистратига Михаїла, при 125 Ведерсфілд авеню в Гартфорді.

ВИЛИВ СОЛЯНОЇ РОПИ СПРИЧИНИВ ВЕЛИКУ КАТАСТРОФУ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" з 29-го жовтня ц.р. подав обширну вістку враз із картою частини Західньої України п. н. „Росіяни повідомляють про вилив відпадків в Західній Україні", на підставі інтерв'ю, що появилося в середу, 26-го жовтня, у московському щоденнику „Ізвестія".

Це було довге інтерв'ю з Ніколаєм Ф. Васілєвим, міністром заводнення і меліорацій землі, який вперше публічно признав величезне занечищення Дністра соляною ропою.

Вже від місяця ходили в СССР чутки про жахливу катастрофу, яка скоїлася у копальнях поташу в Стебнику біля Дрогобича. Більйони занечищеного плину із фабрик добрива для поправи землі пробили греблю і широкою лявіною влилися до чистої досі, як сльоза, води ріки Дністер. Вістки про поважне занечищення Дністра вже повторялися від кількох тижнів і зласться стали в СССР так широко відомі, що влада не могла своїм звичаєм промовчати цієї катастрофи та тепер подала її устами Н. Ф. Васілєва до відома широкому загалові. Він зазначив у своїму інтерв'ю, що ніхто не втратив життя у наслідок цієї катастрофи, але підтвердив, що шість мільйонів кубічних ярдів густої соляної ропи перебило греблю і влилося до Дністра. Це позбавило мільйони людей води, від занечищення ріки загинули тисячі тонн риб, а в Дністрі та довкола нього завмерло все життя природи.

Н. Васілєв сказав, що нещастя сталося в копальнях поташу віддалених п'ять миль від Дрогобича. Його призначено тепер як спеціяльного голову державної комісії, яка буде працювати над зліквідуванням цієї великої екологічної катастрофи.

В інтерв'ю Н. Васілєв зразу підкреслив, що вже іде слідство проти вісьмох урядників в копальнях Стебника, зглядно будівничих греблі, що прорвалася. Він гостро засудив прорив, який прийшов наслідком злої побудови і занедбання, інформуючи читачів, що державні чинники двічі вимагали поправи греблі в 1982 році, але до дня катастрофи нічого в тому напрямі не зроблено. В дні 15-го вересня ц.р., за інформаціями „Ізвєстій", високий вал землі, що огороджував велику саджавку із плинними відпадками з фабрик, піддався натискові переповненої саджавки і густа соляна ропа вилилася на ширину 180 стіп.

Перша хвиля соляної ропи висока на п'ять метрів і мала таку силу, що забрала зі собою 400 метрів залізничих торів, і далі на просторі 15 миль аж до ріки Дністра знищила все, що мала на дорозі: хати, села, господарства на південь від Дрогобича, аж доки не влилася широким струмом у ріку Дністер біля Миколаєва.

В інтерв'ю Н. Васілєв підкреслив, що, на щастя, робітники завчасно зауважили, що робиться, та ще зуміли стримати рух на дорогах та евакувати населення, поки гребля прорвалася о год. 6:05 ранку. Соляна ропа мала особливо високий відсоток солі, біля 10 унцій на одну кварту води і ця сіль спалила все життя природи де лише його залляла. В найкоротшому у часі вода в Дністрі стала більш солоною, як найбільше солоне море.

Як інформує далі В. Васілєв, урядові чинники негайно замкнули приплив води до міст і сіл, які лежать недалеко Дністра аж до його дельти біля Одеси. Але знищення, як він сам каже, є величезне.

До кінця місяця вересня ц.р. соляна ропа доплила триста миль аж до Новодністровської греблі, яка має резервуар довжиною 30 миль. Тут осіли мільйони тонн соли, які тепер на дні резервуару доходять до висоти 30-36 стіп. Тепер існує проблема, в який спосіб усунути ці величезні поклади солі та відпадків.

(Закінчення на стор. 3)

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р О. ДОМБРОВСЬКИЙ

Ню Йорк. — Українське Історичне Товариство та Літературно-Мистецький Клюб у п'ятницю, 4-го листопада ц.р., в годині 7-ій вечора, тут, при 136 Друга авеню, влаштовують Вечір, на якому виголосить доповідь д-р Олександер Домбровський на тему: „'Український історик' в роках 1963-83 на тлі сучасного стану української історичної науки". Після доповіді відбудеться дискусія.

У СВІТІ

ПОЛЬСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ священик захищав у неділю з церковної проповідниці активістів „Солідарности" і посередньо критикував польський військовий режим за намагання залякати своїх громадян, незадоволених режимом, еміґрувати за кордон. Священик Єжи Попєлюшко в натяку на припинення суду над 11-ма політичними в'язнями, якщо вони погодяться еміґрувати, заявив: „Ніхто не може бути засуджений на еміґрацію. Людина має право на батьківщину". Пропозиція уряду обміняти тюрму на еміґрацію була опублікована польськими властями минулого тижня. Її відразу відкинула опозиція як чистку польського суспільства від людей, які ставлять опір політиці уряду.

ІНШІ ПОВІДОМЛЕННЯ з Польщі, говорять про те, що економічна криза в країні знову різко погіршується. Польський уряд повідомив у неділю, 3-го жовтня, що знову вводиться раціонування масла та інших тваринних товщів, починаючи з вівтірка 1-го листопада. Заступник міністра торгівлі Анджей Борс заявив, що раціонування буде тимчасовим, але не визначив цієї „тимчасовости". М'ясо, цукор, мука, риж, та інші продукти харчування продаються в Польщі на карточки по відповідній нормі. Борс також сказав, що з нового року будуть підвищені ціни на продукти харчування.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА сильний град, який на початку літа завдав великої школи виноградникам Франції, пізніша добра погода поправила стан і врожаї винограду цього року поб'ють минулорічний рекорд. Офіційні представники передбачають, що цьогорічний збір винограду буде „збором століття" і дасть понад 300 мільйонів пляшок шампанського вина Минулорічний рекорд був 290 мільйонів пляшок.

ІРАНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ радіо повідомило в неділю, 30-го жовтня, що революційний суд засудив дев'ять осіб на кару смерти за недозволену торгівлю опіюмом і героїною. Всі засуджені були негайно страчені.

В НЕДІЛЮ, 30-ГО ЖОВТНЯ, вибухла бомба у головному вході до турецького посольства в Бонні. Офіційне повідомлення говорить, що в підложенні бомби винні незадоволені турками західньонімецькі екстремісти. В Західній Німеччині перебуває тепер на різних роботах понад 12 мільйона турків.

ЛІВІ ПАРТИЗАНИ в Сальвадорі зайняли невелике містечко на північний схід від столиці Сан Сальвадору і розгромили військовий гарнізон, знищили міст, електростанцію на південь від цього містечка. Речник міністерства оборони заявив, що партизани зайняли містечко Техутепек і додав: „В дану хвилину ми ведемо бої за відвоювання містечка".

ДЖЕССІ ДЖЕКСОН, негритянський проповідник, подав до відома, що він буде одним із кандидатів на президента від Демократичної партії. При тому він заявив, що кандидаткою на його заступницю буде жінка. Своє бажання кандидувати Дж. Джексон виявив під час телевізійного інтерв'ю в неділю 30-го жовтня ц.р., на програмі „60 хвилин".

НА ВЕЛИКІЙ ФАРМІ В ЧЕЛСІ, Миш., подружжя Козьмінських тримало впродовж десяти років двох хворих чоловіків, як свого рода „невільників". Їм не платили, а вимагали праці на фармі і хоча не можна доказати, щоб власники фарм їх фізично мучили, в справу вмішались офіційні чинники і подружжя Козьмінських та їхнього сина в середу, 26-го жовтня ц.р., арештували.

ТРИ ВЕЛИКІ АМЕРИКАНСЬКІ підприємства, що займаються переданням на компютери списків приблизного доходу американських родин, відмовилися передати свої списки до Бюра федеральних податків. Вони уважають, що Бюро не може вимагати від них таких інформацій, на те, щоб знайти людей, які не платять належного податку державі, хоча відомо, що таких є дуже багато.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1 25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $1 25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проти продажу технології Москві

Напруження у відносинах між ЗСА і СССР у наслідок знищення південнокорейського літака советськими джетами, притемнило інші проблеми, що існують між Америкою і Советським Союзом. Однією із таких проблем є відновлення закону про продаж американської технології союзникам Америки. Цей закон, відомий як Експортовий адміністраційний акт, вигас з кінцем вересня ц. р., але його існування продовжено на деякий час.

Демократичний конґресмен із Массачусетс, Ніколас Мавруліс, виступив публічно проти деяких „твердолінійників", які, мовляв, твердять, що безпека Америки є наражена тим, що цей акт дає відтак можливість советам відкуповувати американську технологію від американських союзників, отже такий закон є шкідливий для ЗСА.

Згаданий конґресмен навіть цитує певні урядові документи такої установи як Бюро оцінки технології, в яких сказано: „...СССР отримав... визначну мілітарну технологію леґальними і нелеґальними способами, починаючи від збирання публічної західньої наукової літератури, а кінчаючи на прямому індустріяльному шпигунстві та крадежі тайних документів..."

Цей акт ясно й недвозначно забороняє продавати американську технологію Советському Союзові. Конґресмен Мавруліс є цієї думки, що такі застереження закону ледве чи будуть успішні, бо Америка не — єдина країна, що має високорозвинену технологію. Він далі твердить, що росіяни мають також свою технологію і тому важко обмежити їм доступ купувати чи доповнювати власну технологію купуючи її, наприклад, у Японії чи Західній Німеччині.

Тому що Америка не може заборонити Москві купувати технологію деінде, вона зате має право домагатися, щоб її союзники не перепродували американської технології советам, які є ворогами Америки та її союзників.

Конґресмен Мавруліс далі твердить, що якщо Америка заборонить перепродувати американську технологію, на цьому потерпить в першу чергу американський робітник, бо один із шістьох американських варстатів праці чи зайнять, залежить від американських експортів закордон. Кожний більйон долярів експорту означає 25,000 американських робіт. А тому, що американська продукція є звичайно вищої якости, кошти її виробу є значно вищі.

На думку цього ж конґресмена, Америка не повинна продавати Москві ніякого технологічного матеріялу, що міг би послужити для оборони Америки. Але він є проти цього, щоб Вашінґтон наклав будь-які обмеження на перепродаж американської технології іншим покупцям, включно із советами. Він обстоює думку, що Америка не повинна експортувати жадної технології, що відноситься до мілітарного узброєння, якщо цієї технології ніхто ще не продукує.

На ділі, на думку конґресмена, вся ця технологія, що її має Америка, є також у посіданні Советського Союзу, Японії, Західньої Німеччини й інших. Такими заборонами ледве чи західній світ ізолює СССР від загального поступу в індустрії. Але він обстоює на цьому, що всякі нові технологічні винаходи в посіданні Америки повинні залишитися власністю ЗСА, головно тоді, якщо вони відносяться до оборонно-стратегічних цілей Америки.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Володимир Душник

РЕТОРИКА РЕҐЕНА, ҐРЕНАДА І СОЮЗНИКИ АМЕРИКИ

Від довшого часу деякі члени Конґресу та велика частина американської ліберальної преси систематично критикують президента Реґена за його непродуктивні" промови та публічні заяви. Звичайно, тут мова про антисовєтські заяви американського Президента.

Критики президента Реґена твердять, що його протисовєтські заяви в нічому не допомагають у злагідненні американсько-совєтських відносин. Але, хоча президент Рузвельт під час Другої світової війни називав Сталіна „своїм приятелем-другом Йосифом" („май пел Джов"), це ніяк не допомогло у втриманні навіть літеплих взаємин між Америкою і СССР.

Ці критики ніколи навіть одним слівцем, не натякають на постійну реторику московсько – большевицьких провідників. А як не як — їхня протиамериканська реторика має таку багату традицію, що її можна списати в десятках томів.

Після захоплення влади в Росії, в жовтні 1917 року, всі тодішні большевицькі провідники — як Ленін, Троцький, Сталін і інші — взяли зокрема Америку на приціл своєї „антикапіталістичної" пропаганди. Америку прозвано осідком і джерелом „огидного імперіялізму", в якій кожний доляр заплямлений кров'ю робітників".

Сталін, Маленков, Хрущов, пізніше Брежнєв, а нині Андропов щедро розкидались образливими словами на адресу Америки. Американські державні мужі не тільки, що не ображували Совєтського . Союзу, але на жаль навіть часами і розціловувалися з кремлівськими „вождями", як це зробив президент Картер з Брежнєвим у Відні.

Від кількох днів одначе, коли американські і караїбські збройні сили захопили стратеґічний остров Ґренаду на Караїбському морі, ці ж самі критики гостро накидаються на президента Реґена, обвинувачуючи його в агресії цього малого острівця.

„Якщо виправдаємо Америку в уживанні збройних сил для здавлення замішання на малому острові, як тоді ми можемо протестувати, коли совєтські збройні сили вирушать проти Польщі, сусідньої країни, яка є дуже вразливим пунктом для росіян"? — писав один критик.

Тут, звичайно, аналогія не на місці. В Польщі немає американських збройних сил, що збираються загарбати Совєтський Союз. Там увесь польський нарід є проти тамошнього польського режиму та його протектора Москви.

Інша річ, якщо мова про Ґренаду. В цілій малій країні-острові яка має велетенське стратеґічне значення для Північної і Південної Америки, наслані аґенти почали розбудовувати прокубинську і просовєтську мілітарну базу. Досі американські збройні частини взяли в полон два бойові курені кубинських збройних сил. І тут зразу насувається запит: що ці кубинці роблять в Ґренаді? Це не були члени кубинського „корпусу миру" („піс кор"), а комуністичні аґітатори і спеціялісти, які вже почали будувати більші летовища і т. п. для вжитку кубинських, і можливо, совєтських літаків. Із комуністичної Ґренади мала поширюватися совєтська пропаґанда та совєтські підривні акції на сусідні країни Центральної і Південної Америки.

Відомо, що країни вільного світу не можуть забути Америці того, що американський Уряд, понад 20 років тому не дотримав обіцянки даної кубинським антикастрівцям, коли ці при допомозі Америки, старалися усунути режим Фіделя Кастра та заступити його демократичним правлінням.

На жаль, американські союзники в Европі і Південній Америці, замість бути вдячними Америці за усунення комуністичного підстряка в Ґренаді, критикують і осуджують Адміністрацію Президента. Деякі з цих союзників, як, наприклад Канада і Західня Німеччина, нарікають на це, що Вашінґтон навіть не уважав за відповідне попередити своїх союзників про негайну інвазію Ґренади американськими збройними частинами. Мабуть Британія — єдина з европейських союзників ЗСА, яка не осудила американської інвазії Ґренади, як це зробили Франція, Італія, Греція, і інші в Об'єднаних Націях, але Марґарет Тачер, прем'єр міністер Англії, продовжує критикувати політику Реґена.

Значення і загроза совєтських „форпостів" на Західній півкулі, нам добре відомі, тому не сумніваємося, що раніше чи пізніше ці „літеплі союзники" Америки зрозуміють історичну вагу цього рішучого кроку американського Уряду у відношенні до розправи з комунізмом під дверима ЗСА.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩО ДОСИТЬ, ТО ДОСИТЬ

Прочитавши в „Свободі" з 20-го жовтня 1983 року дві публікації — „В обороні чести нації" і „Нехай громада знає і скаже своє слово", які буцім то з'ясовують становище Організації Українського Визвольного Фронту („бандерівців") з одного боку і Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій („мельниківців") з другого, рядовому членові громади насувається питання: і що тут нового? Вже понад 40 років обидва табори годують нашу громаду подібною словесною еквілібристикою, яка має на меті, здебільша, вибілюючи себе, представити противника в найчорніших барвах. А висновок із цього такий, що, вживаючи американську фразу, громада є вже хвора і змучена (sick and tired) від усіх тих „переконуючих" аргументів і супровідної фразеології, які її зовсім не переконують і до яких вона набрала вже своєрідної відпорности, а то й байдужости.

Вже найвищий час, щоб ті табори цей факт теж зрозуміли. Але виглядає, що довготривалого навику тяжко позбутися і що боротьбу за „хто винен і чому" хочуть вони тепер перенести на терен СКВУ — тієї інституції, яку вдалося громаді створити під час короткотривалого періоду прояснення умів наших політичних контраґентів в кінці 60-их років. Сподіваймося, що тверезі і конструктивні сили громади зуміють поставити належний спротив спробам розбити, чи домінувати над СКВУ.

Але коли б якомусь таборові вдалося на терені СКВУ здобути подібну „перемогу", як це сталося у Філядельфії, то це була б Пирова перемога, на якій найбільше може потерпіти таки сам переможець. Він позбавить себе форуму, де міг би далі провадити свої розгри, і ізолює себе від широких кіл українського суспільства. А українська громада виказала досить живучости і вмілости, щоб поборювати перешкоди, які ставлять їй ворожі, а часто і свої сили, проводити корисні акції в обороні українського народу та піддержувати і розбудовувати наші вартісні релігійні, наукові, економічні та мистецькі інституції.

Ми є свідками того, що виростає нове покоління, яке не дається втягнути в партійні розгри, але проводить або бере участь у позитивних акціях без огляду на те, хто їх ініціює.

Отже, громада знає, а її слово до тих, що хотять продовжувати ті самі безплідні дискусії є — „що досить, то досить".

Член громади

Д-р М. Дейчаківський

Клівленд, О.

Михайло Кучер

ЗА ЛАШТУНКАМИ СОВЄТСЬКОГО МОНОЛІТУ

Зреалізування амбітного пляну Pax Sovietica не вдалася. Але на неуспіх цього глобального пляну вплинув не Захід. Плян заатаковано зі середини совєтської системи консервативними силами. Плян викликав від'ємні суспільні та економічні процеси, які треба було негайно зупинити.

Появилася ривалізація між партією і бюрократією, яка почала втрачати вплив. Партійний апарат прийшов до переконання, що програма перебудови совєтського суспільства (урбанізація) обертається у загрозу для нього. Тому партійна бюрократія вирішила зробити спробу уникнути економічну катастрофу. Було вирішено зменшити капітальне будівництво. Економічний зріст Совєтського Союзу неможливий просто тому, що нема трудових резервів. Треба пошукати внутрішні резерви на вже існуючих підприємствах. Партійний апарат почав сміливо критикувати капітальне будівництво Сибіру і Далекого Сходу та пробував його припинити. Технократи одверто виступили проти партійного керівництва економією. Було зформульовано закиди про необхідність радикальних змін совєтської суспільної системи, але не в бік політичної демократизації. Економіст Бульба в журналі „Комуніст збройних сил" писав, що система управління економікою, що її зформульовано в 30-их роках є історичним пережитком. (Т. Бульба, „Коренной вопрос экономической политики СССР". Коммунист вооружонных сил СССР, 1973, ч. 10).

Починаючи зі середини 60-их років, в економічному житті Совєтського Союзу зайшли зміни. Все виразнішою стала неможливість успішно керувати економікою з одного центру. Перед суспільством виринуло завдання усунути всі перешкоди до застосування економічних законів правильного соціялізму. Узалежнити продукцію від споживання.

Очевидно таке завдання трохи тхне демагогією. Якщо б так сталося, то споживач керував би продукцією. Пропозиції Бульби означають не що інше як бажання усунути політику від втручання в економіку. Якщо так станеться, то технократи отримають величезну політичну незалежність.

Західні совєтологи вже 1974 року звернули увагу на одвертий конфлікт між Брежнєвам і Косиґіном з приводу економічної політики. У виступі в Кишеневі Брежнєв сказав, що совєтська промисловість розвивається головним чином за рахунок будівництва нових підприємств. Косиґін у м. Фрунзе говорив протилежне — треба використати вже існуючі підприємства, які працюють неефективно. Тому перешкоджає політичний апарат, себто політична інтервенція. Тим думках відповідали політичні гасла на травневих і жовтневих демонстраціях у напрямі максимального використання існуючих підприємств.

Журнал „Наш современник" (Наш сучасник) обвинуватив технократію в тому, що вона нищить країну. Техніка, яку підвищено до рівня науки, вихопилася з-під контролі економіки і живе як паразит коштом суспільства.

Почався двобій світоглядів, або поглядів на дальший розвиток совєтської економіки між газетами „Советская Россия" і „Правдою. „Советская Россия" висловлювала погляд та інтереси консервативної бюрократії. „Правда" або ховається, або пристає, до консервативних економічних поглядів.

Потім, втомившись дискусією, згадали про село і вирішили будувати там не п'ятиповерхові будинки (урбанізація), а індивідуальні дерев'яні хати з готових деталів. Це був тяжкий удар по урбанізації.

Скритиковано житлове будівництво в Сибірі і на Далекому Сході. Туди послано робітників, а помешкань для них не було.

„Правда" тоді почала друкувати дивні матеріяли, наприклад, що совєтське суспільство зовсім не байдуже яким способом будемо задовольняти його потреби. Стало вже звичкою ставити наголос на кількості, мало турбуючись якістю. Такі думки висловлювано і в журналі „Наука коммунистического созидания в действии", передруковані у „Правді", грудень 1979.

Брежнєву не вдалася його політика обмеження його капітального будівництва, але сила і роля партії змінилася; виникла ерозія, яку хоче залатати Андропов. Партія не є монолітом, вона обернулася в адміністратора. Основною силою являється армія з КҐБ. Тому СССР можна вже не вважати гіґантом-монолітом. У ньому вже є „ікс" структур, які боряться між собою за владу і бюджет.

Процес усунення партійної бюрократії від влади може привести до ще більшої агресивности СССР у зовнішній політиці в бік атомової війни. Одначе тут можуть прийти до голосу національні течії і демографічна криза у росіян. У росіян-націоналістів покутує думка, що совєтська експансія ще погіршує демографічну кризу, але армія і комсомол за експансією. Невідомо, яка течія переможе.

Характер совєтської економіки — руйнуючий. Першою руйнуючою ознакою є фетишизм продукуючих сил. Другим чинником є відсутність економічного реґулятора. Інакше кажучи, нема того, хто оцінив би ефективність рішень. Тут ще треба згадати ірраціональний характер совєтського використання капіталу. Як наслідок, витворюється сприятлива атмосфера для мілітаризації совєтської економіки.

І врешті, де є совєтська людина в лябіринті продукційних сил? Що вона хоче, на що надіється, чого сподівається? Який є ідеал суспільного життя для більшости совєтських людей 70-80 років. Можна припус-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ДОЛЮ МЕМОРАНДУМУ СКВУ ДО СВІТОВОЇ РАДИ ЦЕРКОВ

В днях від 24-го липня до 1-го серпня ц. р. відбулася Асамблея Світової Ради Церков у Ванкувері. Про це вже згадувалося в нашій пресі. На цій Асамблеї був також кілька днів від українців д-р Володимир Душник.

Кореспонденти твердять, що на цій Асамблеї помічалося деякі зміцнення впливів ортодоксійних християн, але одне лишилося незмінним, що теперішній провід СРЦ потиху настоює на тому, щоб не атакувати одверто теперішню совєтську владу за релігійні переслідування, бо це може бути шкідливе для провідників „російських церков" там. Правда, чулося на цій Асамблеї і такі голоси, які твердили, що це помагає, коли різні групи протестують проти порушення релігійних і людських прав на Сході. Так принаймні пише кореспондент журналу „Християнство Сьогодні" з 16-го вересня ц. р. Отже під цю пору панує там така дійсність.

Тут ми хочемо зазначити, що меморандум Комісії Людських Прав при Світовому Конґресі Вільних Українців стараннім Головної Управи Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці був переданий на цю Асамблею екзекутивним директором організації Релігія в країнах опанованих комуністами — пастором Б. Грубим з Ню Йорку. Він є також редактором журналу, який займається студіями та обороною релігійних і людських прав СССР.

На цьому місці ми висловлюємо йому за його поміч нашу подяку та признання, а рівночасно звертаємо увагу всіх тих наших організацій, які займаються справою оборони людських і релігійних прав у комуністичних країнах, щоб вони всякі документи, звернення та пресові комунікати в згаданих справах у трьох примірниках висилали пасторові Б. Грубому для евентуального використання в його журналі, чи на відповідних форумах, на адресу журналу: „Religion in Communist Dominated Areas", 475 Riverside Dr. New York, N. Y. 10027.

Тут ми ще можемо тільки додати, що нами згаданий український меморандум не був обговорюваний на цій Асамблеї, а був переданий Центральному комітетові Світової Ради Церков, який складається із 140 осіб і відбуває свої наради один раз на рік. Варто було б час від часу посилати свої звернення і до цього Комітету, який складається з християн різних переконань.

Пресова Служба УЄО ПА

Ю. Крижановський

КОМПЮТОР І МИ

II.

Уявіть собі лаву на якій є поруч себе вісім місць (біт). Така лава творить одну літеру компютора. Тому, що місць є вісім, з одиниць і нулів у тих місцях можна зробити 256 різних комбінацій. Кожна з тих комбінацій є бінарним числом і означає якусь літеру азбуки або цифру (від 0 до 9), знак інтерпункції, або має особливе значення в оперативній системі компютора.

Не думайте, борони Боже, що з компютором треба говорити самими одиницями й нулями! Для цього є мови вищого порядку, як, наприклад, мова BASIC із компютором такими мовами й говоримо, вживаючи звичайних слів розговірної мови. Хай нас не журить, що із закодованих літер (бінарних чисел) складено цілий код (т. зв. ASCII), який визначає всякі великі й малі літери азбуки, цифри і т. д. Цей код від ЗСА прийняли европейські та інші країни з латинською азбукою, а для специфічних літер своєї азбуки (наприклад, німецька, французька, еспанська) вибрали комбінації, які не визначені кодом ASCII. Цей код прийняли теж японці, закодувавши і свої літери, чи радше знаки, і він знаний під назвою Катакана.

В Україні компютори є в ужитку також від років і азбуку-кирилицю закодовано в подібний спосіб. Але ті компютори є великі і виключно на послугах держави та державних установ. Зрештою, як можна собі уявити, щоб у країні, де приватна власність машинки до писання є підозрілою, а тому контрольованою, була змога свобідно набути персональний компютор, невід'ємною частиною якого є друкувальний пристрій. Навіть, якби там була потрібна для масового виробу тих речей технологія, що є справою сумнівною, влада зі страху перед легким способом розповсюдження інформації на це б не дозволила.

Про українізацію компютора поза межами України буде мова згодом.

Не було б з компютора для нас великої користи, якби ми не могли сказати компюторові, що ми від нього хочемо — і якби компютор не вмів сказати нам, що він зробив. Отже, потрібний спосіб комунікації між людиною і компютором. До компютора ми говоримо, друкуючи те, що треба, на клявіятурі з розкладом клявішів дуже подібних до клявіятури стандартної машини до писання. А до нас компютор говорить, випускаючи на екрані, дуже подібному до екрану телевізора, все те, що він нам хоче сказати. До розмови з компютором не треба ані окремих студій ані вміння програмувати. Все це для нас і за нас уже зробили інші; пересічний новик вже за півгодини вміє говорити з компютором. А як ту розмову хоче мати на письмі, то компютор її видрукує з великою швидкістю на друкувальному пристрої, який прилучений до компютора. Компютор може також записати потрібне на магнетний диск і на диску воно буде переховуватися як у архіві. А як буде треба, скажемо компюторові відчитати диск і пригадати собі записане. Компютор відчуває магнетний диск дуже подібно, як магнетофон або грамофон відчитує звуки у високоякісному переграванні зі стрілки або грамофонної пластинки.

Ці додатки до компютора, які не є його інтеґральною частиною (наприклад, екран, магнетний диск — може бути й стрічка, друкувальний пристрій і т. п.) називаємо периферіяльними частинами компютора (peripherals). Але невід'ємною й інтеґральною частиною компютора, крім його клявіятури, є його пам'ять.

У малій частині пам'яті компютора є перманентно записана його мова, яку він розуміє і яка є незмінною, а також літери, з яких він творить на екрані слова. Кожного разу, коли вживаємо компютор, його головна пам'ять є приготовленою. Вона готова зберегти всі інструкції, інформації і все те, що людина йому скаже. Компютор слухняно, без протесту, нехіті, отягань чи зайвих реплік виконає все те, що йому доручене. Результат виконаного доручення він збереже в пам'яті і з цієї пам'яті випише на екрані чи видрукує на друкувальному пристрої, залежно від інструкції. Чим більша місткість пам'яті компютора, тим більше інструкцій, даних і результатів компютор запам'ятає, заки його пам'ять заповниться і не зможе більше запам'ятувати. Місткість пам'яті мірять числом літер, яке компютор спроможний запам'ятати. Звичайно, пам'ять може зберегти тисячі таких літер і її окреслюють терміном kilobytes. Пересічна місткість пам'яті компюторів, які є найбільш популярними, є 64 тисячі літер (kilobytes).

Вимикаючи компютер, ми автоматично вимазуємо з його головної пам'яті все те, що там було записане.

Компютор — що він уміє

Яке практичне застосування компютора? Що він для нас може зробити?

Відповідь не така проста, бо примінення компютора такі численні і різнорідні, що їх усіх перелічити неможливо. Але декілька подати можна.

Найперше слід відмітити швидкість дії компютора. Пересічний персональний компютор, щоб він не робив, може „перетравити" близько мільйона літер на секунду. Порівняйте це зі спроможністю людини — кілька літер на секунду — і відразу побачите безконкуренційність компютора в швидкості,

Немає рівні компюторові в усіх операціях, які пов'язані з числами або рахунками. В секундах компютор може зробити різні складні обрахунки, розташувати цифру у вигляді таблиць, зробити ґрафіки, а висліди надрукувати. Він може зробити з великою швидкістю точні обрахунки орбіт сателітів, траєкторії польоту ракет, різниці курсів біржі, або виготовити фінансові зіставлення.

Зокрема незаступним є компютор у виготовленні фінансових кошторисів і плянів. Інструкції програми загально знаної під назвою „Візікальк" (або подібних) дають можливість робити дуже складні фінансові плянування, оперті не тільки на самих фактах, але й на різних припущеннях. Склавши бюджет або інші фінансові пляни на основі найбільш правдоподібних даних, цілий вислід можна оглянути на екрані або видрукувати у проглядній формі зі заголовками і поясненнями до рядів і колон чисел. А тоді можна спитати: „А що буде, якщо б..." деякі припущення або дані, що лягли в основу бюджету, змінилися. Для цього вистачить дати компюторові одне (чи два, чи більше) змінене дане, і він відразу ж перерахує цілий складний бюджет і дасть нові, змінені висліди. Їх можна порівнювати і зміняти як завгодно, аж поки не осягнеться задовільного (звичайно оптимального) висліду.

(Продовження буде)

До Президії
Світового Конгресу Вільних Українців
Торонто, Канада.

Хвальна Президія:

Головна Управа Союзу Українських Ветеранів в ЗСА, після 2-го жовтня ц.р., переконалася, що сьогоднішній УККА не репрезентує нашу організацію, яка являється складовою частиною Федерації Ветеранських Комбатантських Організацій у вільному світі, тому постановила: підтримати заходи Української Американської Координаційної Ради, яка зобов'язується стати крайовою репрезентацією всіх українців в ЗСА, а тим самим і нашої організації.

За Головну Управу СУВА:
полк. М. Отрещко-Арський, голова
майор Микола Личик, секретар

ЛІЛІЯН КАРТЕР, МАТИ колишнього президента Джіммі Картера, померла на недугу рака на 86-му році життя. Дж. Картер був присутній при смерті мами, як також були його дружина Розалин та брат Біллі і сестра Ґлорія. Дж. Картер називав свою маму „найбільше впливовою жінкою в його житті," а на практиці показував це в часі своєї президентури, коли передавав їй різні офіційні завдання включно з поїздками за кордон.

50,000 ДОЛ. ЗА 10 ДОЛ.

У ВІЦІ ВІД 25 РОКІВ ЗА 10 ДОЛ. (МАЙЖЕ 3 ЦЕНТИ ДЕННО) МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЯ НА 50,000 ДОЛ., ПРИДБАВШИ 5-РІЧНУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ (ПО ІНФОРМАЦІЇ СЛІД ЗВЕРТАТИСЯ ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ, АБО ПИСАТИ ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Українці підтримують кандидатуру Дж. Іґена

Під час бенкету сидять (зліва): К. Рудницька, Д. Білинський, М. Фраґа, кандидат на мейора Дж. Іґен і Ф. Вестон; стоять (зліва): Л. Рудницька, Б. Кульчицький, С. Тулеґа, Дж. Вилсон, Д. Кульчицький, Р. Качай, І. Одежинський

Філядельфія, Па. — У неділю, 9-го жовтня ц. р., відбувся бенкет в честь республіканського кандидата на мейора міста Філядельфії Джана Іґена, влаштований заходами Комітету за вибір Джана Іґена.

Бенкет відбувався в залі катедри Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії. Почав його молитвою о. шамб. Іван Білянич, після чого присутні проспівали американський та український гимни. Тостмайстер Роман Швед представив гостей за головним столом та попрохав до слова адв. Т. Дармограя, який, у свою чергу, представив кандидата на контролера міста у Фран Вестон, а адв. Данило Максимюк представив кандидата на посадника Філядельфії—Джана Іґена, який запізнав присутніх зі своєю новою програмою для міста, а також продискутивав багато важливих питань, концентруючись на економічній проблемі Філядельфії.

На залі поміж присутніми було багато українських студент американських коледжів, які репрезентували Республіканські клюби коледжів—Темпл університету, університету Пенсильванії, Дрексел та новозаснованого клюбу в ЛяСалл коледжі. Серед присутніх студентів були: засновник і президент клюбу Дмитро Кульчицький, Джан Геннінджер, Джозеф Вилсон, Роман Качай, Таля Барановська, Стефанія Цегельська і Катерина Рудницька.

Згодом промовляли сенатор Арлен Спектор та його дружина Джоан, яка є кандидаткою на перевибрання на радну міської управи.

На закінчення прийняття майстер церемонії запросив до слова голову Українського Республіканського комітету за вибір Дж. Іґена, Івана Одежинського, який пояснив, чому українці підтримують кандидатуру Дж Іґена та вручив йому чек на 2,050 долярів, що їх зібрали присутні на прийнятті для кандидата у гостинному домі Володимира та Доротеї Біляєвих

На бенкеті співала Евеліна Белюць і виступав танцювальний ансамбль „Волошки".

Бенкет закінчив о. д-р І. Білянич молитвою.

У Філядельфії відбувся обід для сеньйорів

Філядельфія, Па. (І. Д.) — Проф. В. Винницький, голова Товариства Українських Сеньйорів, відкрив в неділю, 23-го жовтня ц. р., в год. 2:30 осінній обід для сеньйорів у залі Українського Освітньо-Культурного Центрру з участю 230 осіб, з того 45 осіб з „Вознесіння". Він запросив о. митрата З. Злочовського, капеляна сеньйорів, провести молитву. Дарія Федак у заступстві президента УОКЦентру, д-ра О. Черника, привітала сеньйорів. Далі проф. В. Винницький подякував Іванні Мазурок за те, що зафундувала автобус для сеньйорів з „Вознесіння" вже другий раз. Черговий Різдвяний обід відбудеться 18-го грудня. Т-во сеньйорів заплянувало зорганізувати свою радіопрограму, інформаційний листок, відбути прогулянку до Геррісбурґу, столиці Пенсильванії, щоб добитися допомоги для сеньйорів. Орися Гевка запропонувала перекласти на українську мову й видати брошурку про права сеньйорів.

Після смачного обіду, що його приготовив Комітет сеньйорок, Галина Філінська, програмова референтка, відкрила мистецьку програму. Відома артистка Ліза Чепіль заповідала з гумором мистецькі виступи.

Спочатку відбувся дует артистки Марії Лисяк і маестра Володимира Шашаровського „Ох, Марино", слова О. Лисяка у фортепіяновому супроводі Лесі Рудої. Потім співачка Юлія Шашаровська проспівала своїм оксамитним голосом „За думою дума", „І снилося вночі дівчині" і „Ні, не дарма". Маєстро В. Шашаровський продеклямував настроєві поеми В. Бородієвича „Сивоволосі" та „П'ять хвилин перед північчю", потім проспівала гумористичну пісеньку „Раз на фестині", слова Я Климовського та „Пісню емерита" О. Лисяка.

Всі точки подобалися сеньйорам, які нагороджували їх довготривалими оплесками.

Артистка Ліза Чепіль закінчила програму запевненням, що наші так улюблені публікою мистецькі сили виступлять знову під час Різдвяного обіду.

Вкінці проф. В. Винницький подякував Управі УОК-Центру, виконавцям програми, Комітетові сеньйорок за обід, усім сеньйорам і гостям та вислів надію, що побачимося знову під час Різдвяного обіду 18-го грудня.

Три години проминули серед товариських розмов у родинній атмосфері. Деякі сеньйори, що довгі роки не бачилися, плакали з радости і дякували Управі Товариства Сеньйорів за таку милу зустріч з обідом і веселою мистецькою програмою.

Вилив...

(Закінчення зі стор. 1)

Надіються, що з весняними дощами вода Дністра прочиститься, але щойно час покаже чи наслідки цієї екологічної катастрофи проминуть чи залишаться, та як далеко знищили вони урожайну землю Західньої України, Молдавії та цілого надбережжя Дністра.

Про знищення сіллю урожайних полів України через занечищення їх різними відпадками писав вже раніше у своєму репортажі замучений в совєтській тюрмі Гелій Снігірьов „І чого оце я ляпаю?", що був передрукований у календарі „Свободи" за 1980 рік.

Осягнула свою мету

Д-р О. Вербовська

Д-р Оксана Вербовська, донька Анни і Василя Вербовських, замешкалих у Ню Йорку, здобула докторат фармації.

Після закінчення української парохіяльної школи св. Юрія у Ню Йорку Оксана вступила до Академії св. Василія на Факс Чейсі у Філядельфії. Там вона слухала виклади німецької мови, які провадив теперішній коадьютор Блаженнішого Патріярха Йосифа о. Мирослав Любачівський. Так само там вітала рожами Патріярха під час його побуту в ЗСА. В цій же Академії вона перша заснувала український студентський Клюб, якого стала головою і який мав за завдання плекати українську мову в дискусіях, піснях, улаштовуючи імпрези, в яких сама брала участь граючи на акордеоні чи гітарі та співаючі українські пісні.

В 1975 році Оксана поступила на фармацевтичний факультет при університеті ЛІЮ Бруклин коледжу у Брукліні, Н. Й., який після п'ятьох років закінчили ступенем бакалавра та стейтовим дипломом.

Відбувши однорічну практику в „Інфирмарі—Бекман" шпиталі у Ню Йорку, вона вирішила завершити свої студії докторатом. І так при наполегливій праці після двох років студій здобула докторат фармації в Бостонському університеті.

Тепер д-р Оксана виконує функцію асистента професора клінічних практик на фармацевтичному факультеті при університеті св. Івана в Квінсі, Н. Й., а також провадить дослідчу працю з цієї ділянки для Бел-в'ю шпиталі у Ню Йорку, який стисло зв'язаний з університетом св. Івана у Квінсі.

Дальших успіхів у праці бажають Оксані її дідусь і бабуня, Осип і Юлія Сими члени 88-го Відділу УНСоюзу.

Марія Юркевич

У Бозі упокоїлась 29-го жовтня 1983 року

бл. п.
ВІРА АКСЕНТІВНА ОКІНШЕВИЧ
уроджена НАЗАРКЕВИЧ

Залишені:
син — ЮРІЙ МИРОНЕНКО
дочка — НІНА ДОРОШЕНКО з родиною
племінниця — МАРІЯ ПРУСАКЕВИЧ
племінник — МИКОЛА ПРОКОСА дружиною ЛЮБОЮ, дітьми та внуками
та найближча Родина в Україні і в Польщі

ПОХОРОН, — в середу, 2 листопада 1983 р., о 2-ій год. дня на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого СВАТА
бл. п. проф. д-ра
Зіновія Володимира Храпливого
складаємо 100 00 долярів
на КАТЕДРУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ в Гарварді
Ірена й Осип ГОЛИНСЬКІ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА І ДІДУСЯ

бл. п.
Омеляна Качмарського

будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в понеділок, 7-го листопада 1983 р., о год. 8-ій ранку, в церкві св. Михаїла, Йонкерс, Н. Й.
ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ та ПАНАХИДИ
будуть також відправлені:
в манастирі св. Йосафата, Ґлен Ков, Н. Й.;
в церкві св. Володимира, Ґлен Спей, Н. Й.
та в українських католицьких церквах у Гамілтоні (Канада) і в Люрді (Франція).

Членів Родини і Приятелів просять приєднатися до наших молитов за спокій душі Покійного.

Дружина — АННА
Донька — ВІРА з чоловіком
Син — ОСИП КОВАЛЬ з родиною

В ШОСТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
Голови Проводу Українських Націоналістів
сл. п.
ОЛЕГА ШТУЛЯ-ЖДАНОВИЧА
та
В ДЕВ'ЯТНАДЦЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ
Голови Проводу Українських Націоналістів
сл. п.
Полк. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

будуть відправлені
ПАНАХИДИ
в неділю, 6-го листопада 1983 р., о год. 11 дня
в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.
та
в неділю, 13-го листопада 1983 року, о год. 1-ій по пол.
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
До участи в цих відправах запрошує Членство та Українське Громадянство

Теренове Керівництво ОУН в ЗСА

Долина Могок у поклоні пам'яті жертв Великого голоду в Україні

Невелика українська громада, що живе в цій мальовничій підгірській долині річки Могок у підніжжю гір Адірондак і недалеких Кетскільських гір, не відстає від інших, може, і більших українських громад у праці для загальних українських цілей.

З ініціятиви ютицького Відділу УККА зорганізовано в червні ц.р. Український Громадський Комітет Долини Могок під головуванням Богдана Рабія для відзначення пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932 33 роках. До Комітету ввійшли представники українських церков, православних: свв. Петра і Павла в Ютиці, Святочесного Хреста в Ютиці, Св. Покрови в Геркімер і св. Миколая в Ромі;католицьких: св. Володимира Великого в Ютиці, св. Миколая в Літтл Фолс і св. Михаїла в Ромі, і представники всіх українських організацій Долини Могок. Окремі секції і поодинокі церкви, організації і особи взяли на себе відповідальність за окремі ділянки. Головне відзначення призначено було на суботу, 24-го вересня ц. р.

Панахида по жертвах голоду у міському парку Ютики

Вже на протязі цілого місяця перед тим поміщувано відповідні інформації в американській і українській пресі, на телевізії і в радіо. На українській радіовій програмі, яку провадять Катерина Ґотман і її син Євген; на протязі кількох тижнів Є Ґотман подав інформації про маніфестацію в українській і англійській мовах, як також і інтерв'ю з о. Копчаком, парохом української православної церкви свв. Петра і Павла в Ютиці, і головою Комітету Б. Рабієм. День перед маніфестацією мейор міста Ютики Стівен Павлінґа видав Проклямацію, в якій закликав всіх мешканців включитися до протесту українців проти комуністичної Москви.

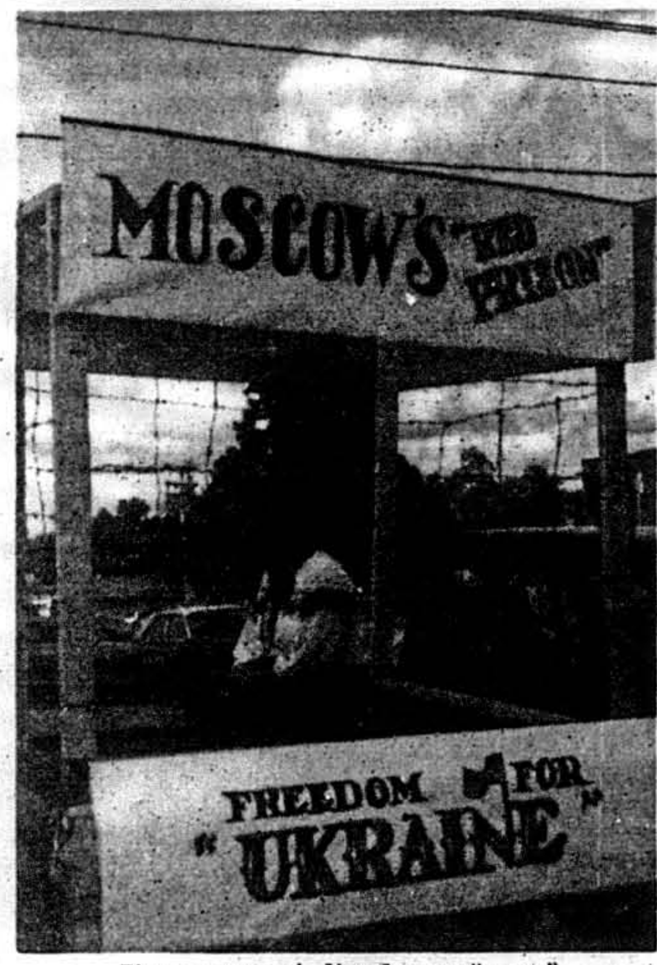
24-го вересня була прекрасна погода і до маніфестації, яка розпочалася о 2-ій год. по полудні. уставилося яких 100 авт, замаяних українськими і американськими прапорцями. Маніфестація проходила головною вулицею міста Ютики. Попереду їхало авто із символічною домовиною—символ голоду. Далі—Україна в кайданах—українська жінка за ґратами, нагорі напис по-англійськи „Московська червона тюрма", надолині „Свобода для України". Ще один транспарант представляв большевика, що тортурує Україну, ще далі їхали три відкриті автомобілі з дітьми в українських народних строях. По боках кавалькади українські впорядники роздавали прохожим інформаційні летючки. Кавалькада спинилася біля пам'ятника героїв, де живі свідки злочинного голоду, які живуть тут поміж нами, склали вінок із живих квітів в національних кольорах в асисті священиків і членів Комітету під звуки сурми „Ніч вже йде...".

Цілий похід заїхав до міського парку, де шість священиків, православних і католицьких (митр. прот. Євген Нарушевич, о. Стефан Дзулі, о. Микола Сарамаха, о. крил. Богдан Смик, о. Йосиф Копчак, о. Йосиф Лукашевич), відправили спільну Панахиду над домовиною, яку окружили зі свічками свідки голоду. Перед тим святочно піднесено прапори, мейор Павлінґа прочитав проклямацію, а о. Копчак виголосив коротке, але дуже змістовне слово по-англійськи.

„Ми зійшлися тут не лише, щоб ушанувати пам'ять жертв голоду, але щоб показати світові як комунізм, як той пістряк, все руйнує," — сказав о. Копчак.

Після Панахиди всі перейшли до авдиторії при українській католицькій церкві св. Володимира. В. 5-ій год. розпочалася академія. Марія Кучера проспівала американський гимн, а о. крил Богдан Смик, парох церкви св. Володимира, проказав відповідно уложену молитву. Голова Комітету виголосив слово. Н.Фалинська прочитала лист президента Роналда Реґена, написаного з нагоди маніфестації проти голодомору у Вашінґтоні, а Наталя Фалинська прочитала промову покійного вже конґресмена Леррі МекДоналда, яку він виголосив на маніфестації в травні ц.р.

Потім у програмі виступали тріо СУМА—Ольга Мельник, Марія Кучера і Марія Птасінська, акомпаньямент на піяно—Галя Ґнап-Хомут; хор церкви свв. Петра і Павла, диригент Василь Свириденко; деклямація Володимира Смик „Рік 1933-ий" Зої Когут. Зворушливий був момент, коли голова Комітету представив наших свідків того жахливого голокосту (лише сімох, бо не всі бажали собі, щоб їх представляти). Взагалі треба підкреслити, що приділено належну увагу тим власне живим свідкам Великого голоду . Петро Громів, один зі свідків , поділився своїми споминами про ті „прокляті роки", а Мирон Рабій подав англійський переклад.

Віз в кавалькаді „Україна у кайданах"

З американського світу в академії взяли участь: три мейори, начальник повіту Онеїда, два члени стейтової леґіслятури, провідник повітової леґіслятури, представник Арабської Ліґи, представниця польського Товариства ім. Коперника, представник Польського Білого Орла і представник організації„Право на життя"(Райт ту Лайт). Всі вони промовляли довше або коротше, але чи надовго залишиться в їхній пам'яті всі патріотичні слова і заяви? Крім того, були запрошені гості з інших церков, установ, кореспонденти від преси, радіо, телевізії

На закінчення програми митрофорний протоієрей о. Євген Нарушевич з церкви св. Покрови в Геркімер відмовив молитву, а всі присутні проспівали національний гимн. Програмою проводили Марко Фалинський і Євген Ґотман.

Сцена, як і ціла заля були відповідно удекоровані. Великий образ української селянки, замореної голодом (побільшення виконав Юрко Войтович), домінував на сцені. На залі була виставка преси про голод в Україні, а також фотографії українських політичних в'язнів, на що спеціяльно звернула увагу американська преса. Взагало був гарний відгук у місцевій пресі і телевізії. В недільному виданні ютицької газети на першій сторінці „Реґіональних відомостей" були поміщені дві фотографії: Україна в кайданах і фотографія П. Громова. І ще на другий день у ранішній газеті була фото графія двох українських дівчаток в народних строях і ще раз інформація про маніфестацію. На місцевій телевізії в суботу були подані уривки з маніфестації і інформація про її ціль.

Громада Ютики і Долини Могок має почуття задоволення, що ми всі зуміли об'єднатися у важливому завданні, коли треба було заманіфестувати перед чужими наш протест проти московського комунізму, проти байдужости західнього світу до всіх наших жертв коли ми склали „гори трупів", як висказався наш Патріярх.

Ксеня Антипів

АМЕРИКАНСЬКА АЛЬПІНІСТСЬКА дружина була змушена відмовитися від покорення вершини в Гімалаях Ґанеш Гімал ІУ з огляду на незвичайно погану погоду. Експедиція з Колорадо нараховувала 74 члени.

За лаштунками...

(Закінчення зі стор. 2)

тити, що той ідеал є комуністичний, без нудних дискусій. Це ідеал суспільства, де не треба буде боротися за власну долю із зовнішніми перешкодами, з внутрішньою інертністю. Де всі будуть жити однаково, думати однаково, відчувати однаково. Де не треба буде завидувати своєму сусідові. Де не буде суспільних репресій, тому що не буде незгоди. Де не буде екзистенціяльно творчого хвилювання.

Жити буде приємно. Замість науки буде ідеологія, замість фахівців усіх ділянок — вожді, замість техніки — гасла і заклики та людські жертвоприношення.

Відбувся XVI...

(Закінчення зі стор. 1)

У пластовій програмі вечора в монтажі віршів пластових поетів виступали: новачка Яринка Ференцевич, юначка Ксеня Пясецька і старша пластунка Уляна Кекіш, а веселий скеч „Геніяльні діти" виконали старші пластунки: Софійка Зєлик, Оксана Куровицька, Адріяна Роговська і Оксана Ярема, усі з Пластової Станиці в Ню Йорку. Преґарним завершенням програми був звуко-зоровий монтаж із Ювілейної Пластової Зустрічі на „Вовчій Тропі" літом 1982 року, який помистецьки виконали старші пластуни Андрій Дурбак і Юрій Миськів з Чикаґо.

В неділю вранці делегати взяли зорганізовану участь у Службі Божій, що її відслужив для пластунів о. Володимир Білинський в заступстві хворого пароха о. д-ра Богдана Волошина.

Звіти провідників комісій та прийняття резолюцій виповнили більшу частину дальших нарад, які закінчилися словом переобраної знову головою Крайової Пластової Старшини в ЗСА пл.сен. Е. Гойдиш. В склад КПС на чергових два роки увійшли крім голови її заступники пл. сен. Андрій Ластовецький, пл. сен. Християна Навроцька і пл. сен. Дмитро Косович, крайові коменданти пл. сен. Христина Ковч і пл. сен. Юрій Тарасюк та 11 інших членів, що очолюватимуть поодинокі діловодства, а це пластуни-сеніори: Роман Яцушко, Наталія Коропецька, Михайло Івасівка, Ока Грицак, Люба Крупа, Ніна Самокіш, Надя Нинка; старші пластуни: Роман Яремчук, Леся Плескун і Олег Мачай та представник Пластприяту мґр Петро Дармограй. Крайову Пластову Раду знову очолив пл. сен. І. Сохан.

Схвалені учасниками З'їзду резолюції передали в першу чергу привіти для голов Українських Церков, всіх українських молодечих організацій, президії СКВУ та делеґатів ІУ Світового Конгресу Вільних Українців як теж делеґатів українських молодечих організацій на другій конференції української молоді в часі ІУ СКВУ в Торонто, і для Наукового Товариства Шевченка з його 110-річчям. З'їзд особливо засудив посилену русифікацію в Україні та закликає своїх членів до піддержки своїх братів і сестер в Україні та на засланні, зокрема Юрія Шухевича.

Одна із резолюцій ствердила, що „обов'язком пластового активу є дбати про здорові відносини серед української спільноти на всіх щеблях її організованого життя, для спільної мети." Підкреслено також важливу ролю сильної української родини для майбутнього української спільноти.

Усі ці схвалення ХІУ Крайового Пластового З'їзду були у дусі заклику, що його передав у своєму привітанні учасникам. Митрополит УКЦеркви Стефан, сам член Українського Пласту: „Зберігайте Пласт у такому виді й основі, як організували його Ваші предки як в началі організації , її засад і обов'язків поклав основоположник св. п. Олександер Тисовський".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.